

KIS-CZELL ÉS VIDEKE

KÖZÉRDEKŰ FÜGGÉLTEN ÚJSÁG

Megjelen minden vasárnap.

Jellege: „Kérdésem az igazságért!”

Előfizetési ár:
Egy évre . . . . . 8 kor. | Negyedévre . . . 2 kor. — Ft.
Fél évre . . . . . 4 . . . . . | Egyes szám ára — „ 20 .

Barokossá válni értekezhetni; szerdán, csütörtökön és pénteken.

Felolvasó szerkesztő:
HUSS GYULA.

Szerkesztőség és kiadói hivatal:
Kis-Czell, Gyarmati-tér 76. szám Ide intézendők a lap sajtó-
lási és anyagi részét illető minden küldemények. Névtelen
levelek figyelembe nem vétetnek.

A tisztességtelen verseny.

E cím alatt a „Kis-Czell és Vidéke” egyik közelmúlt számában regisztráltuk a napról-napra mindjobban elfajuló szennykonkurencziát s most újabbán a kereskedelem eme tisztességtelen versenyéről, egyik érdemes munkatársunk a következő, alapos érvekkel gazdag cikkét közli:

Ki ne látta volna már a kertészt amikor nagy s erős fákról lenyesi a fattyuhajtásokat? A hozzá nem értőnek úgy tetszik, hogy ilyenkor megcsontkítják a fát, de a szakember, aki ismeri a fák életviszonyait, jól tudja, hogy ez a nyesege és igen szükséges, mert azok az apró fattyuhajtások is bizony elvonják a nagy, erős fa élet-
erejét.

Ha ekként szükséges és hasznos az erős fa védelme, mennyivel inkább igényelheti ezt a védelmet a fiatal, gyenge növény amelynél a fattyuhajtás nemcsak elonj, de esetleg egészen elemézi az életerőt s így valóságos létveszedelem jelent az egész növényre nézve. Nyilvánvaló tehát, hogy ha a kertész ilyen gyenge növényon lát fattyuhajtást, úgy állójának munkája sokkal sürgetőbb, erélyesebb, gondosabb és kiméletlenebb lesz, nehogy a késedelmes vagy a gyengédség az egész növény életét és sorsát kockára vigye.

A tisztességtelen verseny: ez a fattyuhajtás; a gyöngye növény: ez a magyar kereskedelem; az erős fa: ez a külföld nagy fejlődésű gazdasági élete és kereskedelme.

Franciaországban már igen hosszú idő óta ismerik a tisztességtelen versenyben rejlő veszelmeket s ott évtizedekkel ezelőtt felvetették a (concurrence déloyale) ellenében való védekezés szükségességét. Az ottani törvények épp azért, mert régóta vannak érvényben, inkább preventív intézkedések gyanánt hatottak s ennek következtében feladatuk könnyebb, eredményük ellenében annál erősebb: egyszerűen megakadályozták és csírájában elfojtották a tisztességtelen versenyt. Ennek köszönhető, hogy a nagy fejlődésű francia ipar-
üzemeltetés

jóllehet kihasználja a modern versengés minden lehetőségeit, mégis aránylag csekély számban produkál olyan eszketeket, melyek a tisztességtelen verseny rovására volnának jegyezhetők. Ilyen körülmények között a kereskedelmi szabadságot Franciaországban korlátozhatatlanul lehet fenntartani s nincs szükség arra, hogy az állam hatalom lépjen fel az üzleti tisztesség megvédésére.

Nem tország bizonyossággal megkésett ebben a tekintetben, annak a felfogásnak hódolva, hogy csak teljes szabadság közeppen fejlődhet igazán nagygyá a gazdasági

élet. Németország folyton hallgatta a kereskedelmi tisztesség védelmének törvényalkotását. — A német kereskedelem ezekben valóban nagygyá fejlődött s úgy szólván megtette az első lépéseket a világ meghódítására, komoly veszélyvel fenyegetvén régi dominiumában az angol szupremáciát. Ámde minél nagyobb szahásúvá és minél élénkebbé fejlődött a német kereskedelem, annál sürűbben s annál nagyobb mértékben jelentkeznek a fattyuhajtások esetei.

A tisztességtelen verseny, ha nem állják útját példátlanul növekszik, szaporodik, s a kilenczvenes évek elején már annyira elharapódzott Németországban, hogy valóságos veszélyeztetést jelentett a kereskedelem hírnevét. Ekkor megalkották ott is a tisztességtelen versenyről szóló törvényt, amely drákói szigorúsággal rendeli el a legkülönbözőbb megtorlást a tisztességtelen verseny mindenféle esete ellenében.

Magyarország mindeddig keveset foglalkozott a tisztességtelen verseny kérdésével. Kereskedelmünk aránylag szerény terjedelme és mértéke talán nem is igen adott alkalmat a tisztességtelen verseny fejlődésére. Ámde az utóbbi években, alighanem a kedvezőtlen gazdasági viszonyok hatása alatt is, határozottan úgy mutatkozik, hogy közgazdaságunk gyenge fáján fattyuhajta-

— TARTALOM —

A papucs.

Írta: Guy de Maupassant.

Egon gróf kora reggel óta a parkban bolyongott s a szép Valentinre gondolt, akit nőül venni szándékozott. A kiszemelt ara hozománya legkevésbé sem foglalkoztatta őt, mivel gazdag volt, de tetszett neki az a gondolat, hogy a csodálatos mértékben szép úrava leánya enélkül megőrül.

Még eddig nem tett szerelmi vallomást. Tudta, hogy Valentin anyja amag is örömmel fogadta őt vejeül s egyetlen szavába kerül, hogy az ifjú urhölgy odanyujtsa neki fehér kezét. Azonban azt tartotta, hogy a dolog nem olyan sürgetős. A kastélyban ma nagy társaság volt jelen, ő tehát a parkba menekült, ahol, nem zavarta senki.

A parkban mindenféle zöldült és virágozott, hogy örömi volt látni. Hosszas járás után végre, árnas utak labirintjébe tévedett Egon s egy nap sugaras tisztásra jutott, melyet magas fenyők zártak körül. Eközben azt gondolta, hogy valamelyik keresztuton majd csak szemébe tűnik a kastély tornyocskája s az utmutatásul szolgálhat neki a visszatérésre.

Valahol a fák között vizlocogást hallott és csakhamar egy halván folydogáló patakot vett észre, mely kavicsos medrében, tizta habjaival átfurakodott a zöld bokrok között. A liliumok és egyéb mezei virágok a kelyhüket nedvesítették a csendes vizfolyásban s az ifjú gróf, ki gyönyörtelve nézte ezt a kedves játékot, hirtelen észrevett valami tárgyat és csodálkozó felkiáltásba tört ki.

Egy papucs, egy kicsiny barnavörös papucs uszott az arral, megakadva néha a kavicsokon, míg eltűnt a zöld növényzet között.

Előbukkanjon a réten! Egonnak úgy tetszett, mi ha soha kisebb papucsot nem látott volna. Nyomban átugrott egy vízchajjő vízfa törzsen és miután czípiót a víz sűben megáztatta, egy hosszú vesszőt tört le magának s annak segítségével partra húzta a gazdátlan jószágot. Megvárta, míg a napon megszáradt s akkor zsebébe csuszította. — Nemokára aztan megtalálta a helyes utat és visszatért a kastélyba, hol éppen reggelire csöngettek.

Valentin maradvart rá. Aztan rózsás pirómlött széjjel, mikor őt meglátta, akit álmaiban már völgegyének nevezett. A leány magas karcsú barna, szóval bájos volt, ambátor a korai időhöz képest tulságos gazdagon öltözködött. Azt tartotta: mit ér a gazdagság, a pénz, ha úgy öltözködik, mint bármely szegény leány.

Egon gyengéd csókot nyomott kezefejére,

aztan a kissé még nedves papucsot zsebéből előhúzta, felmutatta.

— Találtam. — szótt. — S minthogy szerintem ön az egyedüli, aki ily parányi papucsot viselhet, kérem, hagyja meg nálam. Ez legyen talizmánom — és tette hozzá érzélgős hangon egyuttal édes rönnyem is.

Valentin szigoruan összeráncolta szemöldökét.

— Ez az ócska czípió nem az enyém, — felelt kevélyen, — tehát nincs is mit kérnie. Ha

Ezzel anyjához sietett, kihez suttogó degyors szavakat intézett. A két nő a távolból Egent szemlélte, ki zavartan állt helyén, — a papucsoscal kezében.

— Én szászoros számár! — mormogott maga elé. — Miért is nem gondoltam mindjárt, hogy a kis papucs nem is fér a lábára! De terrenceit, vajjon kié lehet?

A kastélyban Valentin és anyján kívül mas nő nem lakott, tehát fölhagyott a további kutatással, sőt inkább azon volt, hogy a megsértett ifju hogy kegyét visszanyerje. Valóban oly szeretetre méltó volt, hogy Valentin még amaz este egy viragot nyújtott át neki csokrából. Éjszaka nyugodtan, boldogan aludt, — a virág ajkán volt. A barnavörös papucsról megfeledkezett.

Midőn Egon másnap felébredt, tekintete a

sok nőnek. Ugy Budapestén mint a vidéken kezdik emlegetni, követelni, sürgetni a tisztességtelen verseny ellenében való védelmet, azzal a hozzátevésével, hogy a mai bírói gyakorlat, amely a védelmet szerény korlátok között elláthatná, immár nem elégséges az üzleti tisztesség megvédésére. Sőt már az országgyűlésen is szóba került az ügy egy interpelláció alakjába, amelyre válaszolva a kereskedelemügyi miniszter, precizította a kormány álláspontját.

A tisztességtelen kereskedelem ellenében való védekezésre határozottan szükség van ugyan, de ebben a kérdésben a legnagyobb óvatossággal és mértékudással kell eljárni, nehogy jogos érdekek sérelmet szenvedjenek: ez a kormány álláspontja s ennek a felfogásnak alapján folynak azok az előmunkálatok, melyeknek célja az ügy törvényes rendezése.

Nyilvánvalóan ez az a helyes álláspont, melyet Magyarországnak a tisztességtelen verseny kérdésében elfoglalnia kell. A jó középut: ez felel meg legjobban viszonyainknak. Hogy a francia példát követve a tisztességtelen verseny megelőzést: ezt alighanem elkéstük kissé, míg másrészt a német példa szerint való szigorú retózióra egyelőre nincs szükség. A viszonyok tehát egyenest utálnak bennünket a középutra s ha ezen megmaradnak, úgy valószínűleg elérjük a kívánt eredményt. Ebben a kérdésben keveset tenni nem kevésbé veszedelmes, mint túlságosan.

ezért minden irányban a legnagyobb gond, óvatossággal és lelkiismeretességgel kell eljárunk. A tisztességtelen versenyről szóló törvényjavaslatot Németországban három éven át vitatta, tárgyalta s módosította a jogi és gazdasági közvélemény. Kormányfőinknek vegyék figyelembe, hogy hasonló alapos tisztázásra van szükség nálunk is, mielőtt létrejön az a törvény, amely irányadó lesz az egész magyar kereskedelem fejlődésére nézve.

papucsra esett, mely előző napon oly óriási tapintatlanságba keverte. Gyorsan felöltözött s a park tegnap bejárt helyeit keresre fel, mert elhatározta, hogy a papucsot visszahelyezi a vízpartjára.

— Aki eiveszté gondolta, — bizonyíthatóan keresni fogja a tán leszok oly szerencsés...

Könnyen odatalált s éppen a patakhoz akart lépni, mikor önkéntelenül vissza kellett húzódnia: csekély távolságból énekhang ütötte meg fülét. A hang tiszta vala, a dal ártatlan. A magas fenyők alatt, a felkelő nap fényében s a patak csobogása közepette igen kedves, sőt mondhatni poetikus benyomás volt ez...

Egyszer a tóparton halott előző évi tavaszi egy ifjú leánykát vett észre, aki könnyű ruháskába volt öltözve, mezitlen lábait fűrésztötte a vízben. Czipők és harisnyák a harmatos fűben feküdtek. Kék kartonruhát viselt és belém mosolygott a víz tükreibe. Ugy tetszett, mintha a habok megszóktatni iparkodtak volna lábait, melyek hófehérek voltak, mint ama virágok az egykori Halikon uimaforrásai körül.

Szőke haja szabadon ömlött vállaira, két oldalt jázminokkal teletűzve. Barna szemeit hosszú szempillák övezték, homlaka körül aranyszínű huncutkak játszadoztak. Elmélázva hallga a fákön idecsotva ugráló madarak csicseregését és mindön mosolyra fakadt, piros ajkai körül gyöngyházként csillogtak elő fehér fogai.

Böjti prédikáció.

Böjti prédikáció. — a farsang elején? — Kérde bizonyára a nyájas olvasó

És mégis azt hisszük, hogy különösen most, gondatlan vigadózások időszakában, szolgál rá leginkább a közönség a böjti prédikációra, melyet elmondandó vagyok.

Nagyon sokan vannak még nálunk azok az emberek, akik szívből tudnak örülni mostanság előtt, hogy az idei farsang hosszú. Mindenféle anyagi vigadózásra van kilátás, hogy helyén legyen annak a lábatorka, meg az erszénye, aki végig akarja mulatni a farsangot.

Különös és jellemző vonása ez a mi népünknek: ha beköszönt a farsang, meg szállja az el nem nyomható tudat, hogy most mulatni kell — ameddig bírunk.

Máskülönbön takarékos, dolgos, józan észjárású: de a farsang, mintha búbáj volna, valóságoslag megadonazza és bizony elegy vannak, akik ha módjukba állana, elmerülnének a mulatások tengerében.

Nemcsak a melegvérű fatalságot szálja meg a farsang mámor, de a szülők, az öregeket is, akiket különben „higgadt” jelzővel szoktunk megiszteni.

Es nem vehetjük a kivételek közé azokat a boldogtalan családapákat sem, akik mostanba háborgó indulatoktól gyötörve futkosnak mindenféle, hogy a bálozásra és estélyekre szükséges pénzt minden áron előteremtsek.

A vidám farsang alakjai ezek az elkényszeredett családapák, akik nem tudtak ellenállni a mama zsörtölődésének és az eladó leány, gyakran leányok, sóhajtásainak.

A kis iparos, a kereskedő, akit végre hajtának az adóhátralék miatt, a szerény fizetési hivatalnok, aki megérez minden filériai tulkiadást és mindazok, kik méltányt követnek el anyagi helyzetük ellen, midőn eléget tesznek az ügynevezett társadalmi követelményeknek, mint áldozatra ánt bárányok kiserik családjukat mulatásról mulatásra.

Elmulik a farsang, elmulik legtöbbször, úgy, hogy a család büszkeségének, a szép eladó leánynak nem húzta az ujára gyűrűt szerelmes vőlegény. Elmúlt az az idő, de talán nem is volt sohasem, hogy a házasulandó férfiak, a bálterem sikamos parkettjére mentek asszonyt keresni.

Egész más csizója van most a Hymennek: a telekönnyv, a protekció és egyéb praktikus szerzői Amornak. De magának a szerelemnek sem éltető levegője a bálterem izzó atmoszférája. Hamar jön ott a mámor és gyorsan száll el.

Hamvazó szerda nemcsak a lelki magába szállás napja, de a család, a keserűség, a rideg anyagi gondok napja is. S eljön a kuporgatás és nélkülözés ideje és a helyzet sanyargúságát semmivel nem enyhíti az, hogy jól mulattunk a farsangban. Sőt a kirívó ellentét csak növeli a jelenkies voltát.

farsangot, mint az urak, de itt legalább szerényebbek az igények és olcsóbbak a mulatságok.

Igaz, a farsang arra való, hogy a küzdelem és munka között eltelt esztendőért vigasztalást és jóérzéssel kárpótoljuk magunkat. De aki úgy kárpótolja magát, hogy bajait csak tetézi, az maga ellen is vékezik. És mert olyan általános ez a baj, azért van szükség a böjti prédikációra a farsang elején. Szivleljék meg az apák és mamák. A farsang nevé azért farsang, hogy keserűséggel gondoljunk és kellemtelenségek emlékeztessenek vissza rá. Fokolba a társadalmi követelményekkel, azok még nem sok leányt juttattak fejkötő alá.

Legyen vig és kedélyes a farsang és

mulatgassunk annyit, amennyi jól esik. De az általános vidámság e hetei alatt ne tévesszük el szemelől a realia szempontokat, Enélkül ebben az élelmes világban boldogulni nem lehet.

Állattenyésztésünk.

Földmivélségügyi kormányunk igazán mindenre kiterjedő figyelmét, úgy látszik, következetesen elkerüli mezőgazdaságunk egy nagy fontosságú tényezőjét, az állattenyésztést. Nem úgy értjük ezt, mintha a földmivélségi kormány mulasztást követne el, vagy mintha meglevő állattenyésztésünket nem részesítené a kellő gondozásban. Igenis van nagy állattenyésztésünk és igenis kellő helyét foglal el a földmivélsés butjában.

Állattenyésztésünk felvirágoztatása terén eredeti ötletei legyenek, melyeket erőlyesen és sikeresen, a nagy gazlaközönség megelegetésére való it weg. S ezért más szemmel bíráljuk meg az ő működését, mint az olyan szakminisztereket, akik lehetnek kitűnő politikusok, nagy látkörű államférfiak, de nem szakemberek. Darányi szakember, mint a gazda, töle sokat várunk, sőt kívánunk.

Állattenyésztésünk, mely oly kiváló szerepet visz mezőgazdasági életünkben, aminőt kevés más országban, a régi nyomokon halad. És ami állattenyésztésünket hatalmas mértékben fellendíthetné, a kivitel, az is mélyen alatta áll a magyar talaj produktáló képességének.

Daczára annak, hogy Magyarországnak megvan hozzá a módja, éppenséggel nem midominálnak Európa állati piacán.

S ha elgondoljuk, hogy a produktáló erő teljes fel nem használása által, micsoda nagy jövedelemből fosztjuk weg magunkat, arra meggyőződésre jutunk, hogy a magyar állattenyésztés terén gyökeres és megszabásu reformoknak kell a közel jövőben életbe lépniök.

E reformokat általánosságban körvonalozni óhajtuk e helyen.

A kvalifikációt a hatalmas arányú állattenyésztéshez mezdink és rétejnek adják weg, melyek óriási kiterjedésűek, szép és buja terméseket adnak évről évre.

Alig van mezd és rét-törvényünk, és ami van, az inkább a tulajdonjogra és a használhatóságjogra vonatkozik. Arról, hogy hogyan kell kimélni és hogyan kell kihasználni a mezdöt, törvényeink fogyatékosan gondoskodnak. De még hagyján volna, ha a községek, uradalmak, vagy közbirtokosságok fölsímernek a legelők apo ásának fontosságát és azt a saját hatáskörükben teljesítenék. De ki hallott valaha valamint Magyarországon a legelők ápolásáról? Legelőinken úgy terem a fű, ahogy a természet szeszélye akarja, mikor kibújik a földből, ráhajtják a marhát és azzal vege az állattenyésztési munkának.

Állattenyésztésünk szabályrendeletekkel kell megőrizni a legelők jogait és kell utasítani a gazda közönséget, hogy ne kiméljen egy kis láradságot, apolja a mezdöt és ne szakmányolja ki. A jókarban tartott legelők kétszeres takarmányt ad, nemcsak mennyiség, de minőség dolgában is.

A jó faj szaporításáról és a helyes faj keveredéséről is alig van törvényes intézkedésünk, ha van is, rosszul hajtják végre. Magyarország gazdaközönsége jórészt az államtól szerzi be tenyész állatait és bizony megesik nem egyszer, hogy a drága pénzen vett ménnek, vagy bikának nem lehet hasznát venni, nem is szólván a kasszertésekről, melyek között alig találhatni tiszta vérit.

Számtalan magyar községben évek

